

Évközi 22. vasárnap

Jak 1,17–18.21b–22.27

Ne csak hallgassátok, váltságok tettekre

¹⁷Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről van, a világosság Atyjától száll alá, akiben nincs változás, még árnyéka sem a változásnak. ¹⁸Akarattal hívott minket életre az igazság szavával, hogy mintegy zsengéje legyünk teremtményeinek. ²¹Fogadjátok tanulóknony lélekkel a belétek oltott tanítást, ez képes megmenteni lelketeket. ²²A tanítást váltságok tettekre, ne csak hallgassátok, mert különben magatokat csaljátok meg. ²⁷Az Isten és az Atya szemében ez az igazi, tiszta vallásosság: meglátogatni nyomorukban az árvákat és az özvegyeket, és tisztán maradni a világ szennyétől.

A levél íróját az Újszövetségből ismert több Jakabbal azonosították. Az egyik egy halász, Zebedus fia, János testvére, a tizenkét apostol egyike (Mk 1,19). A másik Jakab, az ún. Ifjabb Jakab Alfeus fia, szintén apostol (Mk 3,18). A harmadik Jakab az „Úr testvére”, azaz rokona, aki az első jeruzsálemi közösség vezetője volt (Gal 1,19; ApCsel 12,17). A levél közel áll a szinoptikus hagyományhoz (Mt és Lk), valamint a bölcsességi irodalomhoz. A könyv eklektikus, és minden bibliai könyvből merít, a Pentateuchusból éppen úgy, mint a prófétai vagy a bölcsességi irodalomból. Jóllehet még a páli irodalom is hatott rá, mégis semmilyen más újszövetségi könyvhöz nem hasonlítható.

Hatása az ókeresztény irodalomra igen jelentős. Hegeszipposz (II. sz.) a keresztény bölcsesség iránti érdeklődéssel fordul a Jakab levél felé, és idézi a levelet Alexandriai Kelemen és Órigenész is (kb. 200-ban). Josephus Flavius szerint Jakabot, Jeruzsálem első püspökét 70 körül olték meg úgy, hogy egy keresztényellenes pogrom során a nép letaszította a templom faláról, és nyakát szegte. A Tamás evangélium 12. logionja említi még Jakabot. Érdekes módon a nyugati exegéták ritkán említették őt Kr. u. 300 előtt, még a Muratori kánonból is kimaradt. Legkorábban a kopt egyházban tekintették kánoninak a levelet. A Codex Sinaiticus (Kr. u. 350 k.) már tartalmazza Jakab levelét.

Néha azonnal az ApCsel után következik a levél, és Júdás, Péter, János és Pál levelei követik.

Euszebiosz egyházatya még a vitatott könyvek között említi (Kr. u. 350), de Athanasziosz 367-es kánoni listáján már szerepel.

Ezt követően Jakab levelét őrizték a Bibliában, egészen Luther Mártonig senki sem kritizálta, Luther viszont keményen támadta hitelességét, és „szalmalevélnék” nevezte, amelyben szerinte nincs semmi evangéliumi. Kálvin János másként gondolkodott róla, és Luther is később felülvizsgálta véleményét, és a német nyelvű Bibliájába is felvette.

A levél gyakorlatias gondolkodású szerzőtől származik, aki a kereszténységet nem elméletnek, hanem gyakorlatnak, cselekedetekben megnyilvánuló életszemléletnek fogja fel. Minden jócselekedetet Istentől indított tetteknek tekint. Az egyik legnagyobb problémát a hirdetett, de nem gyakorolt hitvallásban látja. Sőt azt tartja igen problematikusnak, hogy sokan nem tudják fékezni nyelvüket, és ezzel sok konfliktust okoznak. A nyelv fékezését az egyik legnagyobb emberi teljesítménynek tekinti. Véleménye szerint a keresztény vallásosság elképzelhetetlen a nyelv fékezése nélkül.

Úgy tűnik, hogy Jakab az ősegyházban a legnagyobb berkölcsi tekintély volt, megelőzve János evangélistát és Péter apostolt is. Elsősorban azért, mert a konzervatív zsidókeresztények is vezetőjüknek tartották és a pogánykeresztények felé való nyitást is támogatta, még pedig olyan formában, hogy személy szerint végig megőrizte a konzervatív Tórához hű életvitelét. Pontosán látta a zsidó- és a pogánykeresztények értékeit, és úgy tűnik, erősen bosszantotta, hogy eltérő véleményű és gondolkodású értékes emberek felesleges dolgokon vitatkoznak és felelőtlen nyilatkozataikkal vérig sértik egymást.

A levél nagy hatással volt a későbbi keresztény parenetikus irodalomra, és rövid bölcsé megállapításaival gyakorta találkozhatunk szívesen idézik a levelet, és használják fel morális meglátásait. Úgy tűnik számos esetben az Egyház építését és bontását ugyanazok az emberek végzik. Egyrészt nagylelkű tetteikkel segítik embertársaikat, másrészt felelőtlen nyilatkozataikkal ellentéteket keltenek. Az emberi nyelv sok jónak és sok rossznak lehet a forrása. Egy szájból jön gyakran az áldás és az átok. Sok esetben értékes emberek is felelőtlenül beszélnek, ezek olyan konfliktusok, amelyek minden korban megoldásra várnak az egyházban.